

EUROPEES PARLEMENT

2009 - 2014

Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid

2011/2052(INI)

30.8.2011

ADVIES

van de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid

aan de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken

over het Europees platform tegen armoede en sociale uitsluiting
(2011/2052(INI))

Rapporteur voor advies: Anna Záborská,

PA_NonLeg

SUGGESTIES

De Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid verzoekt de ten principale bevoegde Commissie werkgelegenheid en sociale zaken onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

- gezien het herziene Europees Sociaal Handvest, in het bijzonder de artikelen 16, 30 en 31,
 - gezien het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, met name de artikelen 15, 21, 31, 34 en 36 daarvan,
 - gezien zijn resolutie van 13 oktober 2005 over vrouwen en armoede in de Europese Unie¹,
 - gezien de conclusies van de Raad over het Europees Pact voor gendergelijkheid voor de periode 2011-2020²,
 - gezien zijn resolutie van 6 mei 2009 over de actieve inclusie van personen die van de arbeidsmarkt zijn uitgesloten³,
 - gezien de Strategie voor de gelijkheid van vrouwen en mannen 2010-2015⁴,
 - gezien zijn resolutie van 17 juni 2010 over de genderaspecten van de economische neergang en de financiële crisis⁵,
 - gezien zijn resolutie van 5 juli 2011 over de toekomst van sociale diensten van algemeen belang⁶,
 - gezien zijn resolutie van 19 oktober 2010 over vrouwen in onzeker dienstverband⁷,
 - gezien zijn resolutie van 8 maart 2011 over armoede bij vrouwen⁸,
 - gezien de uitgave van Eurostat uit 2010 getiteld "Combating poverty and social exclusion - A statistical portrait of the European Union 2010",
- A. overwegende dat extreme armoede een schending van de grondrechten en een grove aantasting van de menselijke waardigheid van vrouwen, mannen en kinderen is;
- B. overwegende dat een succesvolle terugdringing van de armoede in samenlevingen in arme regio's vooral baat heeft bij de actieve betrokkenheid van arme vrouwen en meisjes bij het ontwikkelingsproces;
- C. overwegende dat vrouwen met een handicap vastzitten in een sociaal kwetsbare situatie en

¹ PB C 233 E van 28.9.2006, blz. 130.

² De conclusies van de Raad van 7 maart 2011 te Brussel.

³ P6_TA(2009)0371.

⁴ COM(2010) 491 definitief.

⁵ P7_TA(2010)0231.

⁶ P7_TA(2011)0319.

⁷ P7_TA(2010)0365.

⁸ P7_TA(2011)0086.

worden blootgesteld aan een ernstig risico op discriminatie, armoede en sociale uitsluiting;

- D. overwegende dat armoede een verschillend effect heeft op vrouwen en mannen, jongens en meisjes, omdat arme vrouwen en meisjes het vaak moeilijker vinden om geschikte sociale diensten en een inkomen te verkrijgen;
 - E. overwegende dat het sterker maken van vrouwen door hun leefomstandigheden te verbeteren en hen in staat te stellen actief deel te nemen aan het sociale en economisch leven van een land van cruciaal belang is voor duurzame ontwikkeling op de lange termijn en het aanpakken van de armoede;
 - F. overwegende dat het platform geen rekening houdt met de genderspecifieke factoren waar mannen en vrouwen mee te maken hebben, en er onvoldoende aandacht wordt geschonken aan de feminisering van de armoede,
 - G. overwegende dat armoede en sociale uitsluiting schendingen zijn van de menselijke waardigheid en van de fundamentele rechten van de mens en dat de doelstelling van de regelingen voor inkomenssteun erin moet bestaan om mensen uit de armoede te halen, opdat zij een waardig leven kunnen leiden, wat in het bijzonder van belang is voor vrouwen, die harder getroffen worden door armoede;
 - H. overwegende dat ontwikkelingslanden die minder ongelijkheid tussen mannen en vrouwen kennen vaak lagere armoedecijfers hebben;
 - I. overwegende dat het effect van de beloningsverschillen tussen vrouwen en mannen op het inkomen dat zij gedurende hun leven verdienen erop duidt dat vrouwen een lager pensioen hebben en overwegende dat vrouwen daardoor meer dan mannen worden getroffen door langdurige en extreme armoede: 22% van de vrouwen van 65 jaar en ouder loopt het risico om tot armoede te vervallen vergeleken met 16% van de mannen;
 - J. overwegende dat de afgelopen tien jaar het aantal vrouwen dat in armoede leeft disproportioneel is gestegen vergeleken met het aantal mannen;
1. vraagt dat de Commissie/Eurostat zich voorziet van een volledig scorebord voor armoede en sociale uitsluiting, en de statistieken aanvult met een kwalitatieve en participerende benadering, uitgesplitst naar geslacht en leeftijd, om het probleem van de armoede onder oudere vrouwen te belichten; hoopt dat een volledig operationeel zijnd Europees Instituut voor gendergelijkheid zal helpen het tekort aan naar geslacht uitgesplitste gegevens op te lossen;
 2. verzoekt de Commissie en de lidstaten om maatregelen te nemen om de feminisering van de armoede te voorkomen door arbeidsparticipatie en ondernemerschap van vrouwen te bevorderen, de beloningsverschillen tussen vrouwen en mannen te bestrijden, de afstemming tussen werk en gezinstaken te vergemakkelijken door de ontwikkeling van kinderopvangvoorzieningen, dienstensystemen voor hulpbehoevende personen, een gelijke verdeling van het ouderschapsverlof en de bevordering van flexibele werkregelingen;
 3. dringt erop aan dat de sociale beleidsmaatregelen die in het platform zijn vastgesteld worden uitgevoerd naast maatregelen op het gebied van het antidiscriminatiebeleid, aangezien

armoede voor veel mensen vaak een gevolg is van beperkte kansen;

4. uit scherpe kritiek op het feit dat er in het Europees platform tegen armoede en sociale uitsluiting van de Commissie volledig wordt voorbijgegaan aan het genderaspect van armoede en sociale uitsluiting;
5. benadrukt dat vrouwen in plattelandsgebieden vaak niet als deel van de beroepsbevolking worden gezien, hoewel hun bijdrage aan het dagelijks werk in de landbouw net zo belangrijk is als de bijdrage van mannen, zodat zij sociaal uitgesloten worden van hun rechten als werknemer en kwetsbaar zijn voor armoede;
6. verzoekt de Commissie om een specificering van de gemeenschappelijke principes voor de definitie van de "korf met fundamentele goederen en diensten" om armoede en discriminatie op grond van geslacht, leeftijd of sociale afkomst te visualiseren;
7. is van mening dat de Commissie rekening moet houden met Aanbeveling 92/441/EEG¹, die "het fundamentele recht van personen op inkomsten en prestaties die toereikend zijn om een menswaardig bestaan te leiden" erkent, een vraagstuk dat essentieel is voor vrouwen; dringt erop aan dat de centrale doelstelling van de regelingen voor inkomenssteun erin moet bestaan om mensen uit de armoede te halen, opdat zij een waardig leven kunnen leiden, en dat die regeling invaliditeitsuitkeringen en een waardig pensioen moet omvatten; beveelt de Commissie daarom aan om een gemeenschappelijke berekeningswijze uit te werken voor het minimuminkomen en de kosten voor levensonderhoud (korf van goederen en diensten) om over vergelijkbare metingen op het vlak van armoede te kunnen beschikken en om sociale initiatieven uit te werken, met inbegrip van minimuminkomensregelingen;
8. vraagt dat het Europees voedselhulpprogramma voor de armste medeburgers gehandhaafd wordt als een van de elementen van een ambitieus integraal beleid ter bestrijding van de armoede, daar vrouwen vaak de eerste slachtoffers van armoede zijn;
9. wenst dat de verhoudingen tussen ouders en kinderen speciale aandacht krijgen, bijvoorbeeld door landenspecifieke programma's die voorzien in concrete maatregelen teneinde een zo groot en goed mogelijke ondersteuning te bieden voor de vervulling van de ouderlijke plichten door de opvoeders, om te voorkomen dat kinderen in sociale instellingen worden geplaatst door de gevolgen van grote armoede, respectievelijk om dit als absoluut laatste mogelijkheid te overwegen;
10. verzoekt de lidstaten om toereikende steun voor alleenstaande ouders te garanderen, aangezien zij een veel groter risico lopen om met armoede te maken te krijgen dan gezinnen waarin beide ouders een inkomen hebben; verzoekt de lidstaten in dit verband tevens om steun voor alleenstaande ouders te garanderen door voldoende kinderopvangvoorzieningen op te richten en ervoor te zorgen dat eenoudergezinnen er gemakkelijker gebruik van kunnen maken;
11. verzoekt de lidstaten om passende sociale uitkeringen te verstrekken aan vrouwen en mannen die voor oudere, zieke of gehandicapte familieleden zorgen en dringt bij de Commissie aan

¹ Aanbeveling van de Raad van 24 juni 1992 inzake gemeenschappelijke criteria met betrekking tot toereikende inkomsten en prestaties in de stelsels van sociale bescherming (PB L 245 van 26.8.1992, blz. 46.).

op handhaving van de steun voor maatschappelijke organisaties om de effecten van armoede onder vrouwen te beteugelen;

12. onderstreept dat betaalbare, hoogwaardige voorzieningen als kinderopvang die voor iedereen toegankelijk zijn belangrijk zijn voor een gelijke arbeidsparticipatie van vrouwen en mannen en als middel om armoede te voorkomen en terug te dringen;
13. verzoekt de Commissie om het armoederisico voor vrouwen – dat voortkomt uit onzeker, tijdelijk en laagbetaald werk – doeltreffend te bestrijden middels een Europees kader van richtsnoeren en beginselen betreffende de toereikendheid en de duurzaamheid van de pensioenstelsels; wijst er voorts op dat de sociale voorzieningen beter afgestemd moeten worden op de persoonlijke en gezinsomstandigheden, en dat moederschap en zorgtaken beter in aanmerking moeten worden genomen;
14. verzoekt de lidstaten en de Commissie om speciale aandacht te schenken aan het armoedeprobleem onder oudere vrouwen als gevolg van het feit dat ze een lager pensioen krijgen, wat mede een gevolg is van de perioden tijdens hun leven waarin ze niet werkten om voor hun kinderen en andere hulpbehoevende familieleden te kunnen zorgen;
15. verzoekt de Commissie en de lidstaten om het genderspecifiek perspectief als essentieel onderdeel een plaats te geven in alle communautaire beleidsmaatregelen en nationale programma's om armoede uit te bannen en sociale uitsluiting te bestrijden; stelt dat de lidstaten bovendien bij hun plannen om uit de recessie te komen rekening houden met de genderdimensie;
16. vraagt dat de evaluatie tijdens de halfjaarlijkse ministeriële rondetafelbijeenkomst op 17 oktober – de Werelddag voor de uitbanning van armoede – in een genderspecifieke benadering gehouden wordt met de betreffende burgers en de hulporganisaties voor de meest hulpbehoevenden, waarbij de armsten van hen als uitgangspunt worden genomen;
17. is van mening dat vrijwilligerswerk een heel belangrijke rol kan spelen in de strijd tegen armoede, sociale uitsluiting en genderongelijkheid; herinnert eraan dat 2011 als het Europees Jaar van het vrijwilligerswerk is aangewezen en roept de lidstaten op de uitwisseling van beste praktijken te intensiveren en efficiënte middelen zeker te stellen om vrijwilligerswerk te ondersteunen en uit te breiden;
18. stelt voor dat bijzondere aandacht wordt besteed aan de specifieke situatie en behoeften van kwetsbare groepen vrouwen (ouderen, gehandicapten, op het platteland levende vrouwen, migrantenvrouwen, slachtoffers van geweld en vrouwenhandel), die het risico lopen om tot armoede te vervallen en dat er genderspecifieke beleidsmaatregelen worden ontwikkeld;
19. stelt voor dat in de acties die in het platform worden voorgesteld de gevolgen van meervoudige discriminatie worden erkend en dat er beleidsgerichte maatregelen worden ingevoerd zoals die welke momenteel op stapel staan in bijvoorbeeld de Spaanse en Roemeense wetgeving, en in het bijzonder dat het begrip gendermainstreaming wordt ontwikkeld om meervoudige discriminatie aan te pakken;
20. verzoekt zijn Voorzitter bij het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten, in samenwerking met het Europees Instituut voor gendergelijkheid, een onderzoek aan te

vragen over de feitelijke toegang van de allerarmsten tot alle grondrechten en over de discriminatie waaronder zij te lijden hebben, en om daar de organisaties bij te betrekken waarbinnen mensen die maatschappelijk uitgesloten zijn zich vrij kunnen uiten;

UITSLAG VAN DE EINDSTEMMING IN DE COMMISSIE

Datum goedkeuring	30.8.2011
Uitslag eindstemming	+: 31 -: 0 0: 1
Bij de eindstemming aanwezige leden	Regina Bastos, Edit Bauer, Emine Bozkurt, Andrea Češková, Tadeusz Cymański, Edite Estrela, Ilda Figueiredo, Zita Gurmai, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Nicole Kiil-Nielsen, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Constance Le Grip, Astrid Lulling, Barbara Matera, Elisabeth Morin-Chartier, Siiri Oviir, Raül Romeva i Rueda, Nicole Sinclair, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Marc Tarabella, Britta Thomsen, Marina Yannakoudakis, Anna Záborská
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervanger(s)	Lena Ek, Sylvie Guillaume, Mojca Kleva, Kartika Tamara Liotard, Katarína Neveďalová, Norica Nicolai, Antigoni Papadopoulou, Licia Ronzulli
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervanger(s) (art. 187, lid 2)	Heide Rühle